

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 315. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209963752752.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

S. 242. *Epistola CDXLVIII* er fremkaldt af et Skrift, *Cogitationes etc.*, MI, 1747, hvori den unge Filosof, F. C. Eilschow (1725-50) gav 897 Forslag til Erstatning af videnskabelige Fagudtryk med nydannede danske Gloser. - *Glugmaanet*, *Blidemaaned*, *Orme-Maaned*, *Sædemaaned*, stammer fra en olddansk Række Navne for Maanederne, som holdt sig bl. a. hos Digterne. *Sædemaaned* er Oktober. - *Academiet*, Universitetet. - *Doctor-Trappen*, Doktorgraden; sidste Led af lat. *gradus*, Skridt, Trin; *Trappetrin*. - In *Jure*, lat. i Jura. - *Magister Philosophiæ*, lat. egl. Læremester, Lærer i Filosofi. - *Verdens Viisdom*, dvs. verdslig Visdom, Filosofi. - *skabte*, udnævnt. - *Baccalaureus*, se Baccalaurprogrammet, Bind VIII, S. 319 ff. - *Decanus*, Dekan, Lederen af et Universitetsfakultet. - *Fristad*, her i Betydningen *Fristat*, Purisme for Republik, efter lat. *res publica*, Stat. - *møde Ting*, hænder noget. - *betager*, fratager. - *Mumme-Lystigheder*. Mummespil er et gammelt Ord for Forklædningsleg, Maskerade. - *Fortørneisers*, af Holberg dannet til lat. *offendere*, støde, krænke. - *Accise*, indenlandsk Afgift paa 316 Varer (af lat. *accidere*, afskære). - *Consumption*, Forbrugsafgift af Fødevarer (af lat. *consumere*, forbruge, fortære). S. 243. *Bedrifter*. Dannet over det paa Holbergs Tid forsøgsvis anvendte, tyske Ord *Geschichte*, der opr. betød "det skete, bedrevne" senere Beretningen om Begivenheden, for endelig at blive synonymt med det fra lat. indlaante *historia*. - *forskrevet*, bestilt skriftligt. - *Alderdommer*, dannet til ty. *Altertumer*, Oldsager, Forhold i Oldtiden. - *Byrd*, Fødsel. - *Tvistighed*, her: Disputats, offentligt forsvaret, akademisk Afhandling. - *øverste Høresal*, Disputatserne afholdtes i Universitetets Auditorium paa 1. Sal.